

Marek Mariusz Tytko

Wstęp do „Poezji Religijnej i Sakralnej” (3)

Religious and Sacred Poetry : An International Quarterly of Religion, Culture and Education 1/3, 13-16

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wstęp do „Poezji Religijnej i Sakralnej” (3)

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus! Szczęść Boże!

Laudetur Jesus Christus! Beneficiat vobis Deus!

Ἐυλογημένος ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς! Ὁ Θεὸς ὑμᾶς αὐτοῦς ἐυλογεῖ!

Z wielką przyjemnością oddajemy w Państwa ręce trzeci numer naszego czasopisma „Religious and Sacred Poetry”. Kwartalnik naukowy, który stara się wypełnić lukę tematyczną wśród międzynarodowych periodyków akademickich, tworzony jest przez zespół uczonych z dwunastu krajów świata. Jesteśmy czasopismem spełniającym warunki naukowości, nie jesteśmy natomiast pismem konfesyjnym. Gromadzimy badaczy wielu państw wokół problematyki religijnej kultury literackiej, w tym szczególnie wokół zagadnień poezji religijnej i sakralnej. Prezentujemy wyniki badań nad kulturą chrześcijańską, stąd w poszczególnych tomach można znaleźć opracowania naukowe dotyczące twórców zarówno prawosławnych, katolickich, jak i protestanckich. Więcej informacji o nas znajduje się na naszej stronie internetowej (umieszczonej pod adresem: www.religious-and-sacred-poetry.info).

W obecnym tomie w części pierwszej pt. *Rozprawy i artykuły* czytelnik znajdzie sześć oryginalnych tekstów. Tom niniejszy rozpoczynają artykuły trzech autorek z paru uniwersytetów na Ukrainie.

Ol'ga Ciganok z Kijowa wprowadza w zagadnienie literaturoznawcze z okresu przełomu późnego baroku i oświecenia na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej Trojga Narodów (polskiego, ruskiego i litewskiego), prezentując szczegółowy motyw przykładowy z ówczesnej kultury: *O nagrobkach Ambrożego Dubniewicza w poetyce czernichowskiej z połowy XVIII wieku* (tekst pisany w języku rosyjskim pt. *Об эпитафиях Амвросию Дубневичу в черниговской поэтике середины XVIII века*).

Z kolei Irina Tarnagul (Tarnaguł) z Czerniowców przedstawia problematykę wątków tradycji Nowego Testamentu w odniesieniu do współczesnej literatury pięknej w studium pt. *Reprezentacja tradycji nowotestamentalnej we współczesnym kontekście* (artykuł po rosyjsku pt. *Репрезентация новозаветной традиции в современном контексте*).

Aleksandra Tomorug (także z Czerniowców) skupia się na sakralności struktur ewangelicznych w literaturze współczesnej, analizując problematykę *sacrum* w artykule pt. *Nadanie nowego sensu sakralnemu kontekstowi ewangelicznych struktur w literaturze współczesnej* (przyczynek w języku rosyjskim pt. *Переосмысление сакрального контекста евангельских структур в современной литературе*). Problematyka wschodnia dominuje w obecnym numerze naszego kwartalnika poprzez trzy teksty ukraińskich autorek pisane w języku rosyjskim, w tym dwa artykuły pochodzące z ‘sakrologicznej szkoły’ znanego profesora Anatolija Evgen’eviča Námcu z Uniwersytetu w Czerniowcach.

Ks. Stefan Radziszewski z Kielc koncentruje się na problematyce postawy niemoralnej (zdradzie) w eseju nietypowym dla naszego czasopisma pt. *Zdrada w dramacie Ireneusza Iredeńskiego „Żegnaj, Judaszu”*.

Marián Andričik z Koszyc na Słowacji przedstawia analizę kategorii duchowości i estetyczności w poezji Daniela Pastirčáka, słowackiego twórcy współczesnego (artykuł po angielsku pt. *The Relation between the Spiritual and the Aesthetic in the Poetry of Daniel Pastirčák*).

Po kilku artykułach literaturoznawczych zamieszczamy przyczynek teologiczno-pedagogiczny autorstwa Natalii Marii Ruman związanej z Katowicami i Cieszynem na polskim Śląsku, inspirowany motywami biblijnymi i nauczaniem papieskim (*Godność rodziny u Jana Pawła II na kanwie interpretacji Pieśni nad Pieśniami*).

Natomiast w części drugiej naszego czasopisma (*Recenzje książek*) publikujemy recenzje (omówienia) siedmiu książek.

Wojciech Kudyba z Warszawy omawia dzieło polskiej autorki Aleksandry Pethe pt. *Ars, fides et ratio: esej teologiczny?* (*Tischner – Pasierb – Szymik*), dotyczące twórczości trzech znanych polskich księży profesorów, w tym – dwóch poetów religijnych (ks. Janusza Pasierba i ks. Jerzego Szymika) oraz myśliciela ks. Józefa Tischnera.

Małgorzata Kowalik związana z Lublinem omawia pedagogiczną książkę zbiorową pod redakcją Aliny Rynio z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego pt. *Religijno-moralny wymiar rozwoju i wychowania*.

Marek Mariusz Tytko z Krakowa skupia się na podstawowej monografii literaturoznawczej z zakresu sakrologii autorstwa Zorány Lanovik z Tarnopola pt. *Hermeneutica Sacra*. Uczona ta jest znaną przedstawicielką tzw. ukraińskiej ‘szkoły sakrologicznej’. Tekst omówienia publikujemy w dwóch wersjach językowych – po polsku i po angielsku.

Następnie tenże autor prezentuje ważną książkę innej, równie znanej uczoney z tzw. ukraińskiej ‘szkoły hermeneutycznej’ – chodzi o dzieło Mar’ány Lanovik z Tarnopola pt. *Teoriâ vidnosnosti hudožn'ogo perekladu. Literaturoznavčî proekciï*, poświęcone teorii przekładu lite-

rackiego (*Teoria względności przekładu literackiego. Projekcje literaturoznawcze*). Obydwie wymienione siostry-profesorki pracują w jednej katedrze uniwersyteckiej w Tarnopolu na Ukrainie.

Trzy kolejne omówienia dotyczą współczesnych książek poświęconych dziełom literackim pochodzącym z XVII w. M.M.Tytko przedstawia siedemnastowieczne dzieło pt. *Mowy kościelne Fabiana Birkowskiego o świętym Jacku / Orationes Ecclesiasticae Fabiani Bircovii Hyacinthinae*, które Beata Gaj z Opola przełożyła z łaciny na język polski a Maria Rowińska-Szczepaniak opracowała naukowo.

Dalej Beata Gaj, opolska uczona, omawia po angielsku dzieło Marioli Jarczykowej pt. *Przy pogrzebach rzeczy i rytmy: funeralia Radziwiłłowskie z XVII wieku (Rhymes and Sermons at Burial. Funeral Matters of Radziwill Family in the 17th Century)*.

Na zakończenie przeglądu książek Ol'ga Ciganok z Kijowa recenzuje (po angielsku) ukraińską książkę znanej kijowskiej literaturoznawczynie Oksany Jakovyny (Oksany Petrivnej Âkoviny) o metafizyce w poezji staroruskiej w XVII wieku na terenie obecnej Ukrainy w tekście pt. *Metafizyka w poezji. Ukraina w XVII wieku (Metaphysics in poetry: Ukraine of the 17th Century)*. Oksana Petrivna Âkovina, tworząc po ukraińsku książkę monograficzną pt. *Metafizyka v poezii: Ukraïna XVII stolittja*, wpisała się także swoim ujęciem badawczym w nurt sakralogicznej szkoły ukraińskiej. Warto by tę książkę wydać po angielsku i po polsku, podobnie jak i wspomniane książki siostr Łanowykówien z Tarnopola.

W części trzeciej, poświęconej sprawozdaniom, publikujemy (po polsku i angielsku) raport autorstwa Władysława Panasiuka z Chicago (USA) na temat dorobku Zrzeszenia Literatów Polskich im. Jana Pawła II za okres ośmiu lat (*The John Paul II Association of Polish Writers in Chicago: a Report on the Activities in the Years 2006-2013, Zrzeszenie Literatów Polskich im. Jana Pawła II w Chicago: Sprawozdanie z działalności za lata 2006-2013*). Ta środowiskowa organizacja, działając w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej pod patronatem Jezuitów, skupia polskich ('piszących') emigrantów m.in. z Illinois.

W części czwartej, poświęconej chrześcijańskiemu obrazowi sakralnemu (*Obraz sakralny*), tym razem publikujemy międzynarodowy dwugłos. Anna Marta Żukowska z Lublina pisze na temat ikony Matki Bożej typu *Eleusa*, obrazu zamieszczonego na okładce obecnego numeru naszego czasopisma (*Ikona Matki Bożej typu Eleusa*).

Z kolei o. Vladimir Vukašinović [Владимир Вукашиновић], serbski historyk sztuki i prawosławny teolog z Belgradu dodaje swój krótki komentarz do ikonicznego typu *Eleusy*. Tekst uniwersyteckiego

uczonego z Serbii przedstawiamy w wersji angielskiej i polskiej (ta ostatnia – w tłumaczeniu Marka Mariusza Tytki).

W części piątej, przeznaczonej dla autorów (*Informacje dla autorów*) zamieszczono wzór formularza recenzyjnego w języku angielskim, rosyjskim i polskim. W części tej dodano alfabetyczne wykazy autorów tekstów zamieszczonych w obecnym numerze.

Czytelników zapraszamy do lektury. Autorów zachęcamy do współpracy. Prosimy o kontakt oraz nadsyłanie propozycji oryginalnych tekstów dotąd niepublikowanych i niezłożonych do druku (listy na adres: marek.mariusz.tytko[at]uj.edu.pl). Dla bezpieczeństwa stosujemy zapis [at] zamiast @ w adresach e-mail. Informacje o czasopiśmie można znaleźć na stronie internetowej (www.religious-and-sacred-poetry.info).

Liczymy na ciekawą współpracę naukową z uczonymi różnych dyscyplin (teologii, filozofii, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, psychologii, pedagogiki itd.) i różnych krajów, zwłaszcza – słowiańskich.

Dziękuję zespołowi redakcyjnemu, szczególnie redaktorom językowym: prof. Teresie Beli, s. prof. Adelajdzie Sielepin CHR, dr Barbarze Niemiec, prof. Nadyji Koloszuk, prof. Switłanie Krawczenko, prof. Mar'janie i Zorjanie Łanowykównom, doc. Oldze i Eugeniuszowi Pańkowom, prof. Liborowi Martinkowi, dr Ivicy Hajdučekowej, Muirowi Evendenowi, Markowi Bonnettowi za wszystko. Nadto mgr. inż. Krzysztofowi Kubickiemu – za okładkę i serwis internetowy naszego kwartalnika. Recenzentom dziękuję za wnikliwe uwagi. Czytającym – za lekturę.

Marek Mariusz Tytko

Redaktor Naczelny / Editor-in-Chief “Religious and Sacred Poetry”

(e-mail: marek.mariusz.tytko[at]uj.edu.pl)

The Title in English:

An Introduction to “Religious and Sacred Poetry”, No. 3

Słowa-klucze:

poezja religijna, poezja sakralna, literatura, kultura, wychowanie, czasopismo naukowe, religijna kultura literacka, filologia słowiańska, kultura chrześcijańska,

Key words:

religious poetry, sacred poetry, literature, culture, education, scholarly periodical, religious literary culture, Slavic philology, Christian culture,

Bibliography (First Literature):

Religious and Sacred Poetry: An International Quarterly of Religion, Culture and Education. Edited by Marek Mariusz Tytko. Year 1: 2013. Volume 3 (3). July – August – September 2013.